

Plenum

Onsdag 8.11.2023 kl. 14.04—15.37

5. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och 20 § i lagen om fritt bildningsarbete

Regeringens proposition RP 66/2023 rd
Utskottets betänkande KuUB 1/2023 rd

Första behandlingen

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 5 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger kulturutskottets betänkande KuUB 1/2023 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen. — Allmän debatt, ledamot Koponen, varsågod.

Debatt

14.08 **Ari Koponen ps:** Arvoisa puhemies! On selkeämpää, että jatkossa koulukotikortus maksetaan toteutuneiden läsnäolopäivien mukaan yksityiselle koulukodille tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta. Tällä hetkellä kortus maksetaan laskentapäivän opiskelijamäärän mukaan. Sivistysvaliokunnan näkemys tämän hallituksen esityksen kohdalla on yksimielinen.

Nostin lähetekeskustelussa esiin TUVA-koulutuksen historian ja myöskin koulutuksen tarpeellisuuden. Haluan tässä yhteydessä vielä painottaa, kuinka tärkeää on, että lukioihin ja ammattikouluihin ei tule oppilaita, jotka eivät siellä kykene selviämään. Valitettava tilanne tällä hetkellä on se, että toinen aste yhä enemmän kärsii peruskoulusta valmistuneiden perustaitojen puutteesta. LUVA-koulutus toimii tähän ongelmaan hyvänä laastarina, mutta todellinen juurisyy on peruskoulussa. Tämä hallitus tekee kaikkensa sen eteen, että jatkossa peruskoulusta ei valmistu luku-, kirjoitus- ja laskutaidottomia. Koulutuksen kurinpalautus, perusrahoituksen 200 miljoonan euron nosto, siirtyminen digihumpasta kohti digiivisautta ja perusasioihin palaaminen vähimmäistuntimäärän noston kautta ovat vain muutamia esimerkkejä niistä toimista, mitä tämä hallitus tekee koulutuksen kivijalan, peruskoulun, murentumisen paikkaamiseksi.

Puhemies! Valiokunnan mietinnössä mainitaan, että esitys koskee vain TUVA-koulutusta järjestäviä yksityisiä koulukoteja. Muiden valtionosuuksien kohdalla jatketaan entiseen malliin. Näen myös tärkeänä, että koulutukseen osallistuvan tiedot läsnäolopäivistä ovat ajoissa Koski-tietovarannossa sujuvuuden takaamiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eloranta, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 53/2023 rd

14.10 Eeva-Johanna Eloranta sd: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen melko tekninen muutos, vapaan sivistystyön rahoituksesta annettu laki, on kuitenkin aika tärkeä, sillä näin voidaan varmistaa, että jatkossa yksityinen koulukoti ei menettäisi koko valtionosuusrahoitusta, mikäli lastensuojelulain mukaisesti sijoitettu nuori aloittaa sen TUVA-koulutuksen valtionosuusrahoituksen laskentapäivän jälkeen. Samalla myös selkiytyvät tietyt asiat, mitkä liittyvät rahoituksen maksamiseen ja perimiseen. Samalla on kuitenkin hyvä muistuttaa, että hallitus on tehnyt päätöksen... [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Eloranta, odotatteko hetken. — Hyvät edustajat, pyytäisin siirtämään kaikki muut keskustelut salin ulkopuolelle. — Olkaa hyvä, edustaja Eloranta.

Kiitos, puhemies! Samalla on tosiaan hyvä kuitenkin muistuttaa, että hallitus on tehnyt päätöksen leikata jopa 14 prosenttia vapaan sivistystyön valtionrahoituksesta, ja tämä väistämättä tarkoittaa oppilaitosverkoston ja kurssitarjonnan merkittävää karsimista sekä kurssimaksujen merkittävää nostamista, ja tämä heikentää vapaan sivistystyön saavutettavuutta erityisesti kaikista pienituloisimmilla henkilöillä sekä pienimmissä kunnissa.

Nämä kaavaillut rahoitusleikkaukset vaarantavat myös hallituksen itse asettamat työllisyys- ja koulutustavoitteet ja heikentävät sivistyksellisten oikeuksien toteutumista kaikille kansalaisille. Olisikin todella hienoa, jos näitä asioita, leikkausten vaikutuksia, voisi vielä tarkastella, jopa vielä perua nämä, sillä vapaa sivistystyö ei ole mitään marginaalikoulutusta, vaan sillä on erittäin tärkeä osa meidän sivistyksellisten perusoikeuksien kannalta ja jatkuvan oppimisen kannalta myöskin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.12 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Me kävimme tästä pidemmän keskustelun tuossa joku aika sitten eduskunnassa, ja silloin käytin itsekin hieman pidemmän puheenvuoron tästä koulukoteihin liittyvästä laskutuksesta, joka on siis hyvin tekninen, niin kuin tässä edellä on kuvattu. On oikein, että vain tuo yksi laskentapäivä tai silloin tapahtuva määrittely ei ole ohjaava vaan koulukodit saavat korvauksensa toteutuvien päivien mukaisesti. Tämä vie tätä kustannusten jakoa tietysti oikeaan suuntaan ja kannustaa myös siihen, että näitä mahdollisuuksia nuorille tarjotaan.

Kustannusten jakautuminen ja vastuut kaiken kaikkiaan ovat hyvin oleellinen kysymys näissä tilanteissa, kun nuori tarvitsee apua, jota ei välttämättä omassa kodissa tai edes lähikoulussa ole mahdollista saada. Kun tulee sijoituspäätöksiä, niin silloin tietysti näitä kustannuksia alkaa tulla myös siihen kuntaan, johon lapsi tai nuori sijoitetaan. Se on tietysti inhimillistä, että lapsi saa ensisijaisesti apua — ja toivottavasti hyvää sellaista — mutta tärkeää olisi löytää mallit, joissa nämä kustannukset ohjautuisivat sille kotikunnalle, joka on ollut lähettävä. Näin se tietysti pääasiassa tapahtuukin, mutta ei kaikissa tilanteissa, sillä jokainen lapsi, jokainen nuori, kuitenkin osaltaan kuormittaa myös tämän vastaanottavan kunnan resursseja, jossa sijoitus on toteutettu. Toivoisin, että tähän löytyisi mallit, joilla nämä kunnat saisivat kustannukset peitettyä.

Myös tämä uusi aluehallinto aiheuttaa kaiken kaikkiaan vähän uudennlaisia tilanteita näihin kustannuksiin, joiden pisimmälle menneitä kuluja esimerkiksi tänään olevassa esityksessä käsitellään. Mikä on siis kannustin kunnalla vastata ennaltaehkäisevästä työstä ja toi-

Punkt i protokollet PR 53/2023 rd

saalta sitten aluehallinnolla sotesta vastaavana tuoda riittävät resurssit sinne kouluille, ja sitten tämä kokonaisuus, miten se nivoutuu yhteen. Eli vastuut ja kustannukset ja toisaalta panostukset ja siitä tulevat hyödyt eivät välttämättä kohdistu samoihin paikkoihin, ja tätä kannattaa kyllä vakavasti seurata.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1 och 2 i proposition RP 66/2023 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.